

Iz že rabljenih surovin nastajajo novi izdelki

Predstavljamo okolju prijazne rešitve podjetij, ki so člani GZS.

Andraž Sodja in Barbara Perko

Odslužen les za nova okna

Podjetje M Sora je bilo v sodelovanju z Univerzo na Primorskem, podjetjem Abelium in ostalimi tujimi partnerji pred petimi leti uspešno s prijavo evropskega projekta CaReWood. Namen projekta je bil razvijati izdelke in postopke za kaskadno rabo odsluženega lesa. Trg takrat še ni bil zrel za prodajo, a se je to danes spremenilo. V zadnjem letu je bilo podjetje uspešno s prijavo razvojnega projekta ReWin na razpis MGRT.

Projekt ReWin je smiselno nadaljevanje projekta CaReWood na višjih ravneh tehnološke razvitosti proizvodov in njihove implementacije na trg. V Sloveniji in Evropi je veliko objektov, ki vsebujejo lesene elemente v ostrišju, stenah in konstrukciji. Ta les se največkrat porabi kot gorivo, kljub temu da je lahko v zelo dobrem stanju. »Z izdelavo lesenih oken in vrat iz odsluženega lesa ponudimo kupcu možnost, da takšen les, ki je lahko tudi njegov, uporabimo v povsem novem izdelku. Če je les zdržal v objektu že 200 let, ni razloga, da ne bi mogel še naslednjih 50,« pravita Barbara Šubic, vodja razvoja in tehnologije, in dr. Aleš Ugovšek, vodja projektov v podjetju M Sora.

Foto: Depositphotos

Vitamin B12 iz odpadne sirotke

Ljubljansko podjetje Acies Bio z inovativno tehnologijo pridobiva drag vitamin B12 iz odpadne sirotke, ki sicer konča kot odpadek. Glavna stranska produkta mlečne industrije sta sladka in kislja sirotka, samo 50 odstotkov sirotke, pretežno sladka sirotka, pa se naprej uporablja.

Dnevna proizvodnja manjše mlekarne predstavlja onesnaževalno obremenitev 1.900 ljudi, natančneje pa letno pri proizvodnji sira nastane kar 200 milijonov ton odpadne sirotke. Acies Bio z inovativno tehnologijo iz sirotke z uporabo mikrobnih sevov brez genetsko spremenjenih organizmov pridobiva vitamin B12, kilogram katerega stane več kot 2.000 evrov. Največji delež pri pridobivanju tega vitamina ima sicer Kitajska, njihovi postopki pa niso okolju prijazni, saj v procesih uporabljajo strupeni cianid. Medtem ko so procesi Aciesa narejeni z naravnimi sevi. Tehnologijo so zaščitili z mednarodnimi patenti, uspelo pa jim je pridobiti tudi patentno zaščito v ZDA. Kot je pojasnil Gregor Kosec iz Aciesa, se tako zapira zanka surovin z biotehnološko pretvorbo v visokovredne dodatke za uporabo v proizvodnji živil, krme in v kmetijstvu, s proizvodnjo vitamina B12 kot visokovrednega dodatka v proizvodnji krme. Medtem ko se rešitve pogosto osredotočajo le na okoljski vidik, pa se hranilna in ekonomska vrednost odpadnih snovi iz živilske industrije pogosto izgubi, tovrstna tehnologija pa povečuje vrednost stranskih produktov živilske in sorodnih industrij. [gg](#)

»Če je les zdržal v objektu že 200 let, ni razloga, da ne bi mogel še naslednjih 50.«

dr. Aleš Ugovšek,
M Sora

Letno pri proizvodnji sira nastane kar 200 milijonov ton odpadne sirotke.

Foto: M Sora